

STRAZA

Iskoristiš ali oznašila
se večnijo po 12 vinarjev
od 6redne petitive: pri
vedratih oznašila velik
... pogost. ...

„Greda“ ideja v pon-
deljak in petek popoldne.
Rekepi se ne vredajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopola.

(Konec prih.)

Avstrijsko-rusko bojišče.

Maribor, dne 29. decembra.

V Karpatih so naše čete dne 25. t. m. zavzele Uszoški prelaz. O bojih v Karpatih vladajo med občinštvom čisto kriva mnenja, to pa zaradi tega, ker so prej verjeli zasebnim madjarskim poročilom, ki so naznanjevala uspehe, ko še jih ni bilo.

V zahodni Galiciji so naše čete vsled ruske premoči izgubile najprej kotlino okoli Krosnoga in Jasla, na to se morale umakniti na črti Tuchov—Symanow in sicer, kakor pravi današnje poročilo, do karpatskih grebenov ob Dukla-prelazu.

Na Rusko-Poljskem je položaj vobče nespremenjen.

Prelaz Uszok zopet naš.

Mi izgubili Krosno in Jaslo.

Dunaj, dne 26. dec.

Včeraj so naše čete zavzele po štiridnevnih južnih bojih Uszoški prelaz.

V Galiciji so Rusi z močnimi silami nadaljevali svojo pred nekaterimi dnevi započeto ofenzivo in so zopet zavzeli kotlino pri Krosnem in Jaslu.

Položaj ob dolnjem Dunajecu in Nidi je nespremenjen.

Južno od Tomašvega je naša ofenziva pridobila več tal proti vzhodu.

Mi se nekoliko umaknili.

Dunaj, 27. decembra.

Avstrijski generalni štab uradno poroča:

Položaj v Karpatih je nespremenjen.

Pred rusko ofenzivo med Rymanovom in Tuchovom (južno od gališkega mesta Tarnov) pred gališkimi Karpati so se naše čete nekoliko umaknile.

Napadi Rusov ob spodnjem toku Dunajeca in Nide so se izjalovili.

Boji v prostoru pri mestu Tomaszov trajajo še dalje.

Koliko ujetnikov ima Avstrija.

Uradno se razglša z dne 24. decembra:

Ob doljni Nidi (na južnem Rusko-Poljskem) so naše čete dne 22. t. m. ujele 2000 sovražnikov.

Od 11. do 20. decembra je bilo vsega skupaj od avstrijskih čet ujetih 43.000 Rusov.

V mejah naše države se že nahaja 200.000 sovražnih srbskih in ruskih vojni ujetnikov.

Izborni ruski zemljevidi.

Znano je, da so Rusi mobilizirali prej ko mi in Nemci. Po prvih bojih smo že zadeli na sibirski in kavkaške čete. S poiskusnimi mobilizacijami so se obmejni zbori nahajali že dolgo v vojni moči. Rusi so bili tudi bogato preskrbljeni z zemljevidi, kar se je dognalo pri padlih in pri ujetih ruskih častnikih. Zadovaljevali se niso Rusi z generalnimi zemljevidi, marveč veliko častnikov je imelo seboj tudi podrobne zemljevide, ki so ponatšnjeni po znanih naših zemljevidih 1 : 75.000 a z dodatki iz leta 1914. Ker so naši zemljevidi izpopolnjeni le s podatki iz l. 1911., izvirajo ruski podatki iz skrbnih ruskih poizvedovanj v Galiciji ali pravzaprav iz dela obsežnega ruskega vohunstva, kar dokazuje, kako dolgo da so se že Rusi pripravljali na vojsko proti nam.

Avstrijsko-srbsko bojišče.

Maribor, dne 29. decembra.

Naš poraz v Srbiji je povzročil seveda na stotine različnih govoric. Za to je armadno poveljstvo ravnalo popolnoma prav, da je odkrito in brez ovinov priznalo poraz in vzroke poraza. Po našem mnenju bi bilo tudi dobro, navesti približno število izgub na moštvo in strelivu, da se zavežejo hudobnim ljudem jeziki. Kajti sedaj vsakdo natanko ve, ali po „italijanskih, srbskih, ruskih ali švicarskih“ listih, ali pa celo od „kompetentne“ osebe, koliko jih je padlo, koliko jih je ujetih, koliko jih je dezertiralo itd. Nasproti takim zastrupljajočim novicam je najboljša popolna odkritosrčnost. Hvalevredno je tudi, da nam uradno poročilo navede, kje se nahajajo Srbi in Črnogorci na avstrijskih tleh.

Najnovejšo poročilo je, da so Srbi razstrelili zemunski most.

Desetdnevni mir na bojišču.

Dunaj, dne 26. decembra.

Uradno se poroča:

Na balkanskem bojišču vlada deset dni mir. Ob Savi in Drini pride tuptam do neznatnih spopadov. Trdnjava Bileća je dne 24. t. m. zavrnila slaboten napad Črnogorcev.

Srbi in Črnogorci na naši zemlji.

Dunaj, 27. decembra.

Avstrijski generalni štab uradno poroča:

Na balkanskem bojišču traja mir dalje. Na tukajšnjem avstrijskem ozemlju ni sedaj nobenih sovražnih čet, izvzemši na popolnoma nepomembnih obmejnih črtah Bosne, Hercegovine in pa Južne Dalmacije.

Črnogorci so že ob izbruhu vojne zasedli ozek pas med Špico—Budvo. Njihovi napadi na Kotorski zaliv so se popolnoma izjalovili. Že pred delj časom so morali njihovi topovi, kakor tudi topovi Francozov, katere so spravili na obmejne višine, utihniti vsled obstreljevanja topov iz avstrijskih utrdb in lađij.

Istotako so ostala, kakor je znano, opetovana obstreljevanja posameznih obrežnih utrdb po francoski vojni mornarici brezuspešna. Vojna luka se torej nahaja trdno v naših rokah.

Izhodno od Trebinja v Hercegovini se nahaja nekaj manjših črnogorskih čet na obmejnem ozemlju Hercegovine.

Končno se še nahajajo srbske čete na ozemlju izhodno od Drine med Fočo in Višegradom, ki tudi takrat niso zapustile tistega ozemlja, ko so naše čete prodirale v Srbijo.

Nadvojvoda Evgen.

Nadvojvoda Evgen, novi vrhovni poveljnik naše balkanske armade, spada med najbolj znane člane naše cesarske hiše. V armadi slovi kot izboren vojak in izvrsten general. Njegova viteška visoka postava vzbuja povsodi, kjer se pojavi, simpatično pozornost. Nadvojvoda Evgen je rojen dne 21. maja 1883 kot sin nadvojvode Karola Štefana ter nadvojvodinje Marije Terezije, ter je, kakor cesar, nečak umrlega maršala nadvojvode Albrehta. Zadnja leta, do leta 1912, je bil nadvojvoda Evgen poveljujoči general v Inomostu. Odločil je to službo radi bolehnosti. Njegovo ime se je ob izbruhu vojne večkrat imeovalo med tistimi, ki so bili izbrani za vodilna mesta pri armadi. Nadvojvoda Evgen je veliki mojster nemškega viteškega reda in je kot tak obiskal opetovano tudi Veliko Nedeljo in Ormož. Dunajski domači polk št. 4 „Hoch- und Deutschmeister“ nosi njegovo ime, ki vzbuja sicer spomin na slavnega njegovega prednika na balkanskih bojiščih, princa Evgena.

General pl. Sarkotič načelnik vlade v Bosni.

Z Dunaja se uradno poroča, da je cesar dose-danjega poveljujočega generala in načelnika deželne vlade v Bosni in Hercegovini, fcm. Potioreka iz zdravstvenih oziror na njegovo lašno prošnjo upokojil. Na njegovo mesto je imenovan podmaršal Štefan pl. Sarkotič.

General Sarkotič je rojen Hrvat. Rojen je bil dne 4. oktobra 1858 kot sin graničarskega nadporočnika. Sarkotič se je udeležil kot poročnik okupacije Bosne in Hercegovine. Leta 1884 je postal nadporočnik. Pridelili so ga 74. pešpolku. Ko je l. 1885 z uspehom dovršil vojno šolo, so ga prideliti stalno generalnemu štabu. Nekaj časa je bil Sarkotič pri 1. gorski brigadi v Mostarju, potem pri 26. infanterijski brigadi na Dunaju in potem v pisarni generalnega štaba. Leta 1889 je postal stotnik ter je bil za dobo enega leta poslan v Kazan na Rusko, da se priuči ruskega jezika in spozna ruske razmere. L. 1892 je bil Sarkotič zopet prestavljen v pisarno generalnega štaba, kjer se je posebno pečal z ruskimi razmerami. Leta 1894 je dobil od cesarja radi svoje delavnosti cesarjevo pohvalo. Leta 1895 je postal načelnik generalnega štaba pri 7. infanterijski brigadi v Oseku; tega leta je postal major, leta 1898 podpolkovnik, leta 1900 načelnik generalnega štaba pri vojnem pristanišču v Poli, leta 1901 pa polkovnik. Dve leti pozneje je bil Sarkotič imenovan za načelnika generalnega štaba pri 12. kornem poveljstvu v Sibinju na Sedmograškem; leta 1907 je postal načelnik 5. infanterijske brigade v Lincu in ob enem generalmajor. Leta 1908 so poslali Sarkotiča k 88. brigadi deželnih strelcev v Bocen na Tirolsko, leta 1910 pa je postal poveljnik 44. deželno-brambovske infanterijske divizije. Meseca novembra 1911 ga je cesar imenoval za podmaršala in malo pozneje za poveljnika zagrebskega hrvaškega domobranskega okrožja. Na tem mestu ga je cesar odlikoval z vitežkim križem Leopoldovega reda.

Podmaršal Kraus — šef generalnega štaba balkanske armade.

Cesar je imenoval fml. Alfreda Kraussa za načelnika generalnega štaba pri 5. armadi.

Novi načelnik generalnega štaba vrhovnega poveljnika nadvojvode Evgena je rojen dne 26. aprila 1862 v Zadru kot sin višjega štabnega zdravnika. Fml. Krauss je zaslovel v armadi kot izboren vojni zgodovinar in vojaški kritik. Pred izbruhom vojne je bil poveljnik „vojne šole“, v kateri se vzgajajo častniki za generalni štab.

Nemško-francosko bojišče.

Maribor, 28. decembra.

Ne preteče dan, da bi se z zahodnega bojišča ne poročalo o napadih francoskih in angleških čet na nemške postojanke in o protinapadih nemških čet na angleško-francoske postojanke. A v vseh teh napadih in protinapadih ni dosedaj zaznamovati prav nobenega večjega uspeha. Kar si danes Francozi in Angleži priborijo, izgubijo prav gotovo že kar drugi dan in narobe. V tej dolgotrajni borbi pač noče priti do odločitve in kakor kažejo vsa znamenja, še tudi ne bo prišlo tako kmalu, kajti obojni nasprotniki napolnijo vse svoje sile, da bi druga drugo ne obvladala.

Uradno nemško poročilo.

Berolin, 27. decembra.

Iz velikega vojnega stana se poroča:

V Izhodni in Zahodni Prusiji ni nobenih sprememb.

Na Poljskem so napadi Nemcev v ozemlju Bzura in Rawke počasi nadalje napredovali.

Južno-izhodno od Tomaszova se je ofenziva (prodiranje) nemških čet uspešno nadaljevala.

Napadi Rusov iz južno-izhodne smeri so bili odbiti. Rusi so imeli težke izgube.

Nemški zrakoplov pred Londonom.

London, 27. decembra.

(Uradno.) Listi poročajo: Gosta megla in popolnoma mirno ozračje je na Božič omogočilo, da je nemški zrakoplov tipa „Albatros“ priplul nad angleško obrežje. Ko se je pri mestu Sherness (ob izlivu reke Temse v Severno morje) dvignila megla, so Angleži zapazili nemški zrakoplov, kateri je pa takoj zopet izginil. Kmalu na to pa se je poročalo, da so zapazili nemški zrakoplov nad mestom Gravenessend (ob Temsi kakih 30 km pred Londonom). Zrakoplov je skoro gotovo plul v smeri proti Londonu. Pri mestu Erith so angleški zrakoplovci Nemcu odrezali pot in ga tu prisilili, da je plul zopet nazaj. Nemški zrakoplov je odplul čez mesto Essex na Severno morje. Zrakoplov je na več krajih iz svojega topa streljal na angleške postojanke. Angleži so na ogenj odgovarjali. Končno se je nemškemu zrakoplovcu posrečilo, da je v gosti megli zbežal. Angleški zrakoplovci so se nepoškodovani vrnili nazaj.

Francozi postajajo prešerni.

Pariz, 21. decembra.

V vojnem odseku francoske zbornice je vojni minister Millerand razmotrival vprašanja glede oboroževanja, dovoza živil in streliva za armado. Odsek je izrazil svojo zadovoljnost z vsemi tozadevnimi odredbami ter je pritrdil postavni predlogi, ki se tiče narodne brambe.

V ministrskem svetu je prišla v razpravo postavna predloga, po kateri se tujim podaničom že dana domovinska pravica na Francoskem v gotovih slučajih lahko zopet prekliche. Ministrski svet je glasoval za to postavno predlogo, kakor tudi za ono, katera narekuje francoskim državljanom, kateri bi sedaj sklepali s podaniči sovražnih držav kako kupčijo, če tudi s pomočjo posredovalcev, denarno in zaporno kazen.

Iz Kristijanije se poroča z dne 22. decembra: List „Aftenposten“ je dobil iz Pariza vest, da je minister Millerand včeraj v francoskem vojnem odseku opisal vojni položaj kot bolj ugoden, kakor še kedaj poprej.

Turčija-Rusija-Anglija-Francija.

Maribor, 28. decembra.

Na Črnem morju so se zopet vršili med turškimi in ruskimi lađjama manjši spopadi. Pred Sebastopolom, kjer je turška lađa obstreljevala mesto, je bila po ruskih poročilih turška križarka „Hamidiye“ poškodovana. Turška poročila pa to odločno zanikajo. Nasprotno trdi turško poročilo, da se je dne 24. decembra vršil boj med 17 ruskimi in 1 turško lađjo. Na ruski strani sta se dve lađji potopili. — Neuradna poročila pravijo, da so Turki že v posesti mesta Batum. — O bojih v Egiptu ni posebnih poročil. Angleška vlada je baje odredila, da se Sueški prekop popolnoma zapre.

Praske med Turki in Rusi.

Carigrad, 28. decembra.

Turški glavni stan uradno poroča:

Ruska uradna poročila pravijo, da je bila turška križarka „Hamidiye“ pred Sebastopolom zadeta od ruskega torpeda in težko poškodovana in da je poškodovana, a se je vendar vrnila v Carigrad. La-

dja bo dalje časa za boj nerabna. — To so navadne ruske laži. Evo nekaj odgovora: Zadnje dni je križarilo turško vojno brodovje, vstevši „Hamidijo“ v Črnem morju ter se je vrnilo potem nepoškodovano domov. Turška bojna ladja je srečala dne 24. t. m. rusko brodovje, ki je sestalo iz 17 jednot, namreč 5 oklopnih, 2 križark in 10 torpednih čolnov poleg več čolnov za polaganje min. Bilo je torej 17 ruskih ladij proti 1 sami turški. Turška ladja je po noči napadla rusko brodovje in je z uspehom obstreljevala rusko oklopnačo „Rossislav“. Posrečilo se je tudi turški ladji, da je potopila ruska polagalca min „Oleg“ in „Athos“. Dva ruska častnika in 30 mož so Turki rešili in jih proglasili za vojne ujetnike. Drugi del turškega vojnega brodovja je istočasno uspešno obstreljeval mesto Batum. V jutro dne 25. decembra sta hoteli dve turški ladji prisiliti Ruse na boj, a rusko brodovje se je skrilo in zbežalo v Sebastopol.

Na bojni črti v Kavkazu turška armada zmagovito napreduje.

Na morju.

Pomorska bitka v Otrantski cesti.

Iz Pariza poročajo preko Ženeve: Med drugo sejo francoske zbornice, ko je ravno poročal general Pedoya o vojaških zadevah, se je razširila vest o neki nesreči v francoskem brodovju. Mornariški minister je takoj zapustil parlament, seja je bila prekinjena in se je nadaljevala še le ob pol 7. uri zvečer. V hodnikih se je splošno govorilo o došlih vesteh, ker je bil mornariški minister ravno dan poprej izjavil, da francoska mornarica doslej ni izgubila še niti enega moža. Na vprašanje radikalne skupine poslancev je mornariški minister potrdil, da so Francozi izgubili pod morskimi čoln „Curie“, a zanikal pa je, da bi se bila na admiralski ladji zgodila kaka eksplozija, pač pa je bila ladja poškodovana. Podrobnosti še ni.

Francozi prikrivajo svoje izgube na morju.

Rotterdam, 27. decembra.

Reuterjeva brzojavka iz Pariza sicer potrjuje avstrijsko uradno poročilo, pač pa skuša zmanjšati pomen napada avstrijskega podmorskega čolna na francosko admiralsko ladjo „Courbet“. Dotična brzojavka se glasi: „Avstrijski podmorski čoln je v Otrantskem zalivu izstrelil dva torpeda na francosko vojno ladjo. Eden torpedo je zadel prednji del vojne ladje, je eksplodiral, ni pa napravil nobene škode. Na krovu ni bil nihče ranjen.“ Reuterjeva brzojavka ne omenja ne imena ladje in tudi ne pove, da se je potopil francoski podmorski čoln.

Angleški napad na nemško obal.

Berolin, 26. decembra.

Wolffov urad poroča:

Dne 25. t. m. dopoldne so lahke angleške bojne moči napravile sunek v nemški zaliv (v Sev. morju med Anglijo in Nemčijo). Povodna letala, ki so jih imela s seboj, so napadla izlive nemških rek, ki se iztekajo v Severno morje in so metala bombe na zasedrane nemške ladje in v bližini Cuxhavena (mesto ob izlivu Labe v Severno morje) se nahajajočo plinarno ne da bi bila zadela in ne da bi bila napravila kaj škode. Ko so jih začeli Nemci obstreljevati, so se letala umaknila v zapadni smeri (proti Angliji).

Nemški zrakoplovi in letala so pohitela na poizvedovanje proti angleškim bojnim ladjam, pri čemer so zadela z bombami dva angleška rušilca torpedovk in neki spremljevalni parnik, na katerem se je opazilo, da je bomba povzročila požar.

Megleno vreme, ki je nastalo nato, je preprečilo nadaljne boje.

Italijani v Valoni.

Kakor se je dne 26. decembra uradno poročalo iz Rima, so nastali v Valoni (v južni Albaniji) nemiri, vsled česar se je italijanska vlada odločila, da izkree v Valoni oddelek svoje vojne mornarice. Po poveljstvu italijanskega admirala Patrissa se je izvršilo izkrcanje mornarjev z bojne ladje „Sardegna“ dne 25. decembra popolnoma mirno. Mornarji so nato zasedli mesto.

Italijanski list „Agenzia Stefani“ uradno poroča dne 26. decembra iz Valone:

Na prebivalstvo v Valoni je izdal admiral Patris sledeči oklic: „V kratkih presledkih so se v Valoni in okolici pojavili nemiri, kateri so trgovino, gibanje prebivalstva in podvzetnost zadrževali in spravili v nevarnost življenje in lastnino prebivalstva. Želja italijanske vlade, ki skrbno pazi nad usodo Albanije, je, da se močno ogroženi mir zopet zagotovi. Radi naše lastne želje so hiteli italijanski mornarji na kopno, da vzdržujejo red in da Vas čuvajo.“

„Giornale d'Italia“ piše: Izkrcanje italijanskih mornarjev v Valoni je bilo sprejeto v Italiji z velikim zadovoljstvom. Vsak Italijan živi v prepričanju, da ima Italija v obstoju nepristranske Albanije poseben interes. Nobeden Italijan, tako piše italijanski list, nima kakih posebnih teženj glede Albanije. Mi (Italijani) ne opustimo varstva naših pravic, reda in pa

našega ugleda. Da smo izkrcali mornarje, smo storili samo zato, da preprečimo klanje; ki se je v Valoni nameravalo in čegar prve žrtve bi bili Evropejci, ki stanujejo v Valoni. Ob enem pa pomeni izkrcanje italijanskih čet okrepitev varstva italijanskih koristi in sicer na točki, ki je za Italijo najbolj občutna. In radi tega je italijanska javnost, ki sicer ne želi nikake pridobitve albanskega ozemlja, sprejela izkrcanje čet v Valoni z velikim zadovoljstvom. Ta korak italijanske vlade se ni dal več odlagati, ako se je še hotelo preprečiti nemire v Valoni in težko oškodovanje italijanskega upliva in veljave v Albaniji.

Raznoterosti.

Prihodnja številka „Straže“ izide radi praznika v soboto.

„Straža“ stane za celo leto 10 K, za pol leta 5 K, za četrt leta K 250, mesečno 1 K. Izhaja dvakrat na teden, v pondeljek in petek. Somisljeniki agitirajte, da se list razširi!

Pondeljkova Straža

se tudi v novem letu lahko posebej naroči kakor dozdaj. Samo **Pondeljkova Straža** stane za celo leto **3 K 20 v**; za pol leta **1 K 60 v**; za četrt leta **90 v**. Kdor hoče torej od novega leta naprej dobivati Pondeljkovo Stražo, naj pošlje naročnino po položnici Našega Doma, ki smo jo zadnjič priložili. S to položnico se sme poslati samo naročnina za **Pondeljkovo Stražo**. S to položnico se ne sme poslati denar za noben drugi namen. **Tudi se ne sme poslati naročnina za Pondeljkovo Stražo obenem z naročnino za Gospodarja, ker to dela zmešnjavo.** Kdor nima položnice naj pošlje naročnino za **Pondeljkovo Stražo po poštni nakaznici** na naslov: Upravništvo Pondeljkove Straže v Mariboru. Koroška cesta 5. Na robu nakaznice naj natančno zapiše svoje ime in bivališče ter še pristavi: **Ta znesek je za Pondeljkovo Stražo.** Ako se bode naročnina tako pošljala, kakor tukaj zahtevamo, potem bo dopušljanje lista redno. Naročnina za Pondeljkovo Stražo, ki se nam bo zdaj naprej poslala, se šteje od novega leta naprej. Zato bodo vsi tisti, ki si bodo od zdaj naprej naročili Pondeljkovo Stražo, dobili prvo številko še le **28. decembra**. To si naj dobro zapomnijo, da ne bo do po nepotrebnem reklamirali.

Obsojen. Odgovorni urednik „Grazer Tagblatt“, Robert pl. Hofmann, je bil obsojen na 30 K globe in poravnavo sodnijskih stroškov. „Grazer Tagblatt“ je namreč objavil članek, v katerem je dolžil odvetnika dr. Brejca iz Celovca, veleizdajce. Dr. Jan-ko Brejce je navedeni list tožil in sodišče je obsodilo urednika.

„Čas“, znanstvena revija „Leonove družbe“, priobčuje v I. številki novega letnika dva zanimiva članka: „Pravoslavna nevarnost“ in „Germanstvo, Slovanstvo in Balkan“ iz peresa dr. Fr. Griveca. Zgodnje imenovani članek je pravzaprav vesten referat o članKu „Germanentum, Slaventum und die Balkanereignisse“ v nemški reviji „Hochland.“ Spisal ga je svetovnoznani etnolog X. Schmidt, urednik mednarodne etnološke revije „Anthropos.“ „Čas“ je sedaj glasilo v splošno književno društvo preosnovane „Leonove družbe.“ Članarina znaša 6 K, za kar se dobi vsak drugi mesec „Čas“ in navrh še letno darilo 4 knjig. Zdi se nam le, da je organizacija v skrajno slabih rokah, tako n. pr. čitamo, da se je odbor že obrnil na kranjske in goriške dekane, a na dekane drugih slovenskih pokrajin se še bo. Le komod in počasi! Priporočamo toplo, da štajerski Slovenci podpiramo koristno društvo. V Mariboru je poverjenik g. prof. dr. F. Lukman.

* **Molitvenik v desetih jezikih.** Gg. duhovnikom, ki imajo sedaj opraviti z ranjenimi ali begunci raznih jezikov, bo ustrezno, če jih opozorimo na molitvenik, ki ga je v prvi izdaji izdal l. 1897 Albert Anderl, Dunaj II., Taborstraße 19, in sicer v latinskem, nemškem, francoskem, italijanskem, češkem, hrvaškem, poljskem, slovaškem, slovenskem in madžarskem jeziku. Med drugim obsega v dotičnem jeziku vprašanja, ki jih naj spovednik stavi bolniku.

Za dijaško kuhinjo v Mariboru so darovali sledeči p. n. dobrotniki in dobrotnice: dr. Jerovšek 20 kron; neimenovan 100 kron; hranilnica v Šmarju 50 kron; dr. Verstovšek 20 kron; profesor Vreže 10 kron; Medved, župnik, 10 kron; Sagaj, kapelan, 10 kron; Janžekovič Vid, župnik, 10 kron; Veternik, župnik, 10 kron; Čede, župnik, 4 krone; okrajni odbor Šmarje 60 kron; Maržidovšek, o. kr. vojni kurat v p. 15 kron; Čížek, dekan, 12 kron; Ogrižek, župnik, 4 krone; Cerjak, župnik, 10 kron; dr. Somrek 4 krone; dr. Matek 20 kron; dr. Lukman 5 kron; Škot, kaplan, 6 kron; dr. Jan Klasine 10 kron; Janžekovič iz Sv. Marjete pod Ptujem 2 vreči krompirja, 4 kg zabelje, 10 kg čebulja. Vsem dobrotnikom in dobrotnicam stotero Bog plati!

Hrvatsko katoliško akademsko društvo „Domogoj.“ V vojski se nahaja dvajset članov tega društva.

Cesar kliče črnovojnike. Stirje mlajši letniki črnovojnikov (rojstvo leto 1887, 1888, 1889, 1890), ki so bili pri pregledanju potrjeni, se morajo zglasiti za vojaško službo dne 16. januarja.

Divizijski župnik Hubert Rant piše z dne 18. t. m., da je še zdrav ter želi vsem znancem vesele praznike in srečno Novo leto.

Vojni kurat Fric Ratej (prej mestni kaplan v Ptuj) piše s severnega bojišča dne 20. dec.: Tičimo v obljubljeni deželi (Galiciji), izpolnjujoči z veseljem težavni poklic, a vendar želeč, da bi se skoraj uresničile angelške besede: . . . et in terra pax hominibus! Prosim za memento in sacris!

Na bojišče odide dne 1. januarja zopet č. g. Franc Kren, vojni kurat 105. črnovojniške brigade. Nahajal se je radi boleznii za nekaj tednov na dopustu pri Mariji Snežni.

Dr. Juvan ni ujet. Zadnje dni so krožile po Mariboru govorice, da je odvetniški koncipient, poročnik dr. Alojzij Juvan v zadnjih bojih na južnem bojišču prišel v srbsko ujetništvo. Te vesti so neosnovane. Dr. Juvan piše dne 23. decembra našemu uredniku: Tebi in vsem znancem in celemu Slovenskemu Štajerju veselo in srečno novo leto! Mene so se še do sedaj krogle izognile. Iskrene pozdrave!

Tomaž Robar, bivši stavec v Cirilovi tiskarni, ki je bil letos potrjen v vojake in se nahaja pri 47. pešpolku v Karpatih, piše dne 13. decembra svojemu prijatelju: Hvala lepa za kartol! Me je jako razveselila. Tukaj je jako mrzlo. Jaz sem še hvala Bogu zdrav in upam, ako se ne bo kaka svinčenka spodtaknila, da se še vidimo. Ruskih butic sem že nekaj navrtal, koliko, to natanko ne vem. Dne 26. novembra je naš bataljon vzel Rusom eno strojno puško. To vam je bil ples! Vesele božične praznike vam in vsem prijateljem! Bodite mi prisrčno pozdravljeni!

* **Naši fantje „na žegnanju“.** Neki vojak od 17. pešpolka piše z bojišča: Mi živimo tukaj kakor medvedje po zimi v ilovici. Samo, da se iz kritja ne smem prikazati, sicer takoj prifrči ruska svinčenka. Ležimo 300 korakov pred Rusi. Hrano dobimo samo po noči, ker po dnevi vsakega, ki se prikaže, pozdravijo ruske salve iz pušk. Topovi grme, kakor da bi imeli vsaki dan žegnanje. Pravite, da sem v veliki nevarnosti. Jaz pa pravim: Če mi je Bog namenil, Vas še videti, sem ravno tako na varnem, kakor doma za pečjo. So že tako frčale krogle mimo glave kakor bi žito vejal, ena me je že zadela v ramo, pa je šla samo skozi suknjo.

* **Sin sovražnika.** Neki nemški vojaški zdravnik pripoveduje: Bilo je v neki francoski vasi na pobočju Vogezov. Moja naloga je bila ureditev obvezovališča za artilerijo. Okoli vasi so stale naše baterije in stale v dolino na sovražne postojanke. Nad strehami so grmeli naši topovi z zamolklim pokom, a čez strešna slemena so frčale sovražne granate ter padale nekako počasi kakor bi v zadnjem trenutku iskale cilja in so potem eksplodirale z močnim pokom. Ob 9. uri dopoldne sem bil pollican k neki mladi ženi, ki je pričakovala poroda. Hišica je stala zunaj ob cesti, čisto blizu baterij, ki so streljale in ki jih je obstreljeval sovražnik. Okna so sklenetala in siromašno posodje na polici je rožljalo, hišica se je tresla v vseh svojih delih. S stokanjem žene se je mešal neprestani žvižg krogel. Porod se je končal srečno ob grmenju topov. Okopal sem otroka in ga povil. Okoli mene so stale razredčene ženske in nova stara mat je jokala od veselja. Na postelji je ležala v prvi materinski sredi mlada žena. Tedaj je počilo tako močno, kakor da se hoče vsa hišica razleteti na kose. Ženske so se prestrašene stisnile po kotih. Okenski okvir se je razpočil, stene so se tresle in pohištvo se je z ropotom premaknilo. Zunaj po cesti navzgor sem videl, kako se ruši zid in se dviga oblak gostega prahu. Skozi razbita okna je puhnil silen veter. Držal sem otroka v rokah, da bi ga obvaroval prahu in gledal sem v dolino, kjer so na drugem koncu stali naši sovražniki. Tedaj smo začuli nov strel v dolini. V 30 sekundah bo granata tu. Kaj bo tokrat njen cilj in njena žrtev? Da bi prekinil mučno tišino, sem vprašal: A kje je oče? — Vojak je. — Pri katerem polku? — Pri artileriji. — Pa kje je sedaj? — Starka je pokazala z roko v dolino: Tam doli! — Obrnil sem se in tesneje pritisnil otročiča k sebi.

* **Dobro skriti špijoni.** „Az Est“ javlja iz Carigrada: Turške oblasti so vedno znova dognale, da se nahajajo v Carigradu številni ruski špiji i, ki poročajo o vsakem važnem dogodku in sicer brezžičnim putem. Oblasti so izvedle mnogo preiskav in zasogle res celo vrsto Marconijevih aparatov. Toda navzlic vsej pazljivosti se je pokazalo, da posluje nekeje vendar še eden Marconijev aparat, katerega policija ni mogla izslediti. Končno je prišla tajnost po naključju na dan. Aparat špijonov se je nahajal na sami jahti bivšega egipčanskega kedge, torej ravno tam, kjer si ga je bilo najmanj predstavljati. Pokazalo se je, da sta služila na jahti angleški kapitan in mašinist, ki sta bila ruska vohuna. Zadela ju je seveda zaslužena kazen.

Trije ruski častniki ujeti na Koroškem. Trije ruski častniki, ki so bili ujeti, so v civilni obleki ušli iz zapora v Budimpešti. Do Požuna so šli peš, a naprej so se vozili iz železnice čez Dunaj in so prišli z brzovlakom v Trbiž. Potem so pa hoteli priti peš čez avstrijsko mejo na Laško. Blizu državne meje je ustavila begunce orožniška patrulja, ki jih je ujela, in postavila pred vojaško poveljstvo v Malborgetu. Poslali so jih potem v ujetniški tabor v Knittelfeld na Štajerskem.

Varčevanje vojakov. Nemci so izračunali, da pošiljajo vojak iz vojne vsak mesec okoli 100 milijonov mark nazaj v posojilnice, domačim in dolžnikom.

Vetina zneskov, ki se pošiljajo, znaša 2 do 10 mark. Tudi v Avstriji bi bilo vredno, da se ta stvar preišče in podatki priobčijo.

Koliko časa imajo svoji vpoklicanih pravice do podpore za preskrbo? Svoji vpoklicanih dobivajo podporo za preskrbo (če so drugi zakoniti pogoji dani) ves čas, v katerem je vpoklicani vsled odhoda k vojakom zadržan izvrševati svoj poklic, torej od dneva, ko odrine v vojaško službo in zapusti svoje redno bivališče do vrnitve. Za slučaj, da vpoklicani dezertira ali je sodnijsko obsojen v težek zapor ali še na hujšo kazen, pa preneha pravica do podpore že z dnem, ko je vpoklicani dezertiral, ali ko je postala obsodba pravomočna. Ako je vpoklicani v kakem boju ubit, ali če se ga po kakih bitki pogreša, ali če umre vsled poškodbe, ki jo je dobil v vojaški službi, ali vsled bolezni, preden je bil odpuščen iz vojaške službe, pristojna podpora svojem (če so drugi zakoniti pogoji dani) še nadaljnjih šest mesecev od dneva smrti ali pogrešanja. Za svoje vojne prostovoljce veljajo glede preskrbe iste določbe, kakor za svoje one, ki so bili uradno poklicani.

Slovenski ranjenci v Budimpešti nam pišejo: Slavna tiskarna! V imenu slovenskih ranjencev in bolnikov rezervne bolnišnice št. 2 v Budimpešti se vam najiskreneeje zahvaljujem za doposlane časopise. „Slovenski Gospodar“ in „Straža“ sta večkrat tukaj izmed časopisov vseh narodnosti, katere so tu zastopane, najnovejšega datuma! Človeku je, kakor da je doma, kadar čita domač časopis. Še enkrat vam prisrčni: Bog povrni! — Veseli Božič in srečno Novo leto vam želi Vaš udani Roman Bende.

Idila v -- vojski. „Vossische Zeitung“ poroča iz Rima: Glasom poročil pariškega „Tempsa“ se vrši sedaj med nemškimi in francoskimi strelskimi jarki izmenjava časopisov, ki jih položijo vedno na gotova mesta. Nekoč je neki nemški oficir priložil listek z besedami: „Časopisi so dobri, a mi jim ničesar ne verujemo“. Francoski častnik je poslal sledeči odgovor: „Mogoče boste bolj verjeli priloženim ameriškim listom“. Nato je bilo 4 dni vse mirno, na kar se je izmenjava pričela vnovič.

Nova iznajdba. Veliko se govori osobito po Italiji o novi iznajdbi, ki bo povzročila na brzojavnem polju velik preobrat. Profesor fizike v seminarju mesta Aquila na italijanskem, duhovnik Dominik Argentieri, se je delj časa že pečal z radiotelegrafičnimi poskusi, kar mu je napravilo marsikako sitnost s policijo. Stanoval je poleg cerkve sv. Avguština, kjer se je posluževal 30 m visoke kupole kot sprejemne postaje. Vse delo je moral opravljati po noči. Prepričal se je pa kmalu, da so visoki sprejemni drogovi popolnoma nepotrebni in da zamore vsaka električna žica, n. pr. napeljava električne luči v stanovanje, nadomestiti visoke drogeve. Prastroj za novi sistem si je don Argentieri sam priredil; stroški so bili kar minimalni. Iskri brzojavi se sprejemajo potom prastroja, ki je podoben telefonskemu slušalu, ki tudi ne stane mnogo. Skromni iznajditelj ni dal bogve koliko na ta svoj izum, dasi je z lahkoto ujel brzojave iz Rima, iz Eiffelovega stolpa. Večkrat je izročil take zgodnje brzojavke ondotnemu lokalnemu listu, n. pr. poročilo o papeževi smrti, ki je je ujel še tisto noč. Policija je bila seveda na nogah. Hišne preiskave pa niso ničesar dognale, ker niso našle radiobrzojavnega prastroja. Slednjič je pa don Argentieri sam ponudil svojo iznajdbo italijanski vladi, ki se pa še ni odločila za sprejem. Pač pa so učenega duhovnika obiskali tujci, ki so mu ponudili za iznajdbo 200.000 lir ter do smrtne mesečno rento 1000 lir. Don Argentieri pa hoče, da bi imela prednost domovina; ako pa bo domača vlada ponudbo odklonila, se bo okoristilo inozemstvo.

Razpad v anglikanski cerkvi. Iz oficijelne angleške knjige „Church of England“ za leto 1914 posnamemo naslednje statistične podatke, ki pač jasno kažejo, kako rapidno pada versko življenje v anglikanski državni cerkvi. Tako na primer je znašalo število krstov leta 1912-13 559.926, 13.814 manj, kakor leta 1911-12, v katerem je tudi padlo za 16.000. Število krščencev v odrasčeni dobi je znašalo 15.629 oseb, 329 manj, kakor v lanskem letu. Število onih, ki so prejeli velikonočno obhajilo, je znašalo 2.328.707, za 100.222 oseb manj, kakor v poprejšnjem letu. Po vseh škofijah je padlo število oseb, ki so prejeli velikonočno obhajilo. V škofiji Manchester je pa bilo najhujše, kajti samo v tej škofiji je padlo za celih 9743 oseb, v Londonu pa za 3948 oseb. Med tem, ko raste katoliško versko življenje v Angliji od dne do dne in prestopajo v katoliško cerkev najuglednejši možje in učenjaki, razpada versko življenje v angleško-protestantovski državni cerkvi tako rapidno, da navdaja to angleške državniške z upravičenim strahom.

Malazijski mohamedanci molijo ob vzhajanju in zapadanju solca magari sredi svoje poti. Klanjajo se do tal, bijejo s čelom ob zemljo, vstajajo, dvigajo roke do ušes, čepe na petah in drže ilani navzgor ali pa krive hrbet. Vselej pa molijo za svojo domovino, ki je ne pozabijo nikdar v svojih molitvah.

St. Ilj v Slov. gor. Na sveto noč, dne 24. decembra, je umrl gostilničar g. Konrad Zelzer. Bil je vrl narodnjak. Pogreb se je vršil v pondeljek, dne 28. decembra, ob ogromni udeležbi. N. p. v m.!

Celje. V bojih v Karpatih je dne 12. decembra padel praporščak Angelo vitez Gosslet-Werkstätten. — V soboto, dne 26. t. m. je dospelo semkaj zopet 348 ranjencev.

Zadnja poročila, došla v torek, 29. dec. Boji ob prelazu Dukla.

Dunaj, dne 28. decembra.

Avstrijski generalni štab uradno poroča:

Na severni strani Dukla-prelaza so se naše čete izognile ruskemu napadu in so zavzele postojanke v bližini karpatskih gorskih grebenov.

Med Bialo in Dunajcem, severoizhodno od Zakliczina smo odbili močne ruske napade. Na drugih točkah našega severnega bojišča se ni zgodilo kaj posebnega važnega.

Rusija dala Japoncem za topove otok.

London, dne 26. decembra.

(Uradno.) Kakor se Reuterjevemu časnikarskemu uradu poroča iz Vašingtona, je dobil tamošnji japonski poslanik uradno poročilo, da je Rusija polovico otoka Sahalin odstopila Japoncem in sicer proti kupnini, ki obstoji v težkih topovih, katere je Japonska poslala Rusiji na pomoč.

Otok Sahalin leži na severni strani japonskega otočja. Japonci imenujejo otok „Karafuto“ ali „Krafft“, Kitajci pa „Tarrakoj“. Otok je dolg 949 kilometrov, širok pa od 28 do 192 kilometrov. Površina Sahalina meri 75.364 km. Polovica otoka, ki je dosedaj pripadala Rusiji (druga polovica je bila že poprej japonska last) ima zelo mrzlo ozračje. Prebivalstvo obstoji iz Kabnjencev, katere je Rusija pošiljala na otok, ter Japoncev in Kitajcev.

Srbi razstrelili most pri Belgradu.

Dunaj, dne 28. decembra.

Avstrijski generalni štab uradno poroča:

Na našem južnem bojišču vlada splošen mir. Vršilo se je le nekaj manjših obmejnih prask.

Srbisozopetrazstrelilimostčez Savo med Belgradom in Zemunom.

Srbi so položili v Donavo mine.

Sofija, dne 28. decembra.

Srbi so v Donavo med Oršovo in Prahovo položili mine. Bolgari so radi tega zelo razburjeni. Bolgarska vlada je pozvala srbsko vlado na odgovor, ki pa je bil zelo nezadovoljiv in je izzval med ljudstvom in političnimi krogi veliko razburjenje. Bolgarski parniki med Oršovo in Prahovem sploh ne morejo voziti, ker je Donava polna min. Bolgarski časniki ne glede na njih politično stališče prinašajo protestne članke proti polaganju min v Donavo, ker je Donava mednarodna reka. Odločilni politiki v bolgarskem sobranju so enoglasno izjavili, da je srbski odgovor, katerega je izročil ministrskemu predsedniku Radoslavu srbski poslanik, smatrati kot izzivanje Bolgarije. Več listov poziva vlado, naj ista kot odgovor na srbsko izzivanje ustavi prosto plovbo po Donavi in naj ob-

reže Donavo do izliva reke Morave z vojaštvom zastraži.

Uradno nemško poročilo z izhodnega bojišča.

Berolin, dne 24. decembra.

Iz velikega vojnega stana se z dne 24. decembra predpoldne poroča:

Nemške čete so od Soldau-Neidenburga sem ponovno oprijele ofenzivo in vrgle Ruse v dvadnevni boj nazaj.

Mlava in sovražne pozicije pri Mlavi so zopet v naših rokah. V teh bojih smo ujeli nad 1000 Rusov.

V ozemlju ob Bzuri in Ravki je prišlo ob nemem vremenu, v katerem ni mogla priti do velike artilerija, na več krajih do hudih bajonetnih bojov. Izgube Rusov so velike.

Na desnem bregu Pilice v ozemlju južno od Tomaševca so Rusi večkrat napadli in so bili po velikih izgubah poraženi od zavezniških čet.

Dalje proti jugu je položaj v splošnem neizpremenjen.

Uradno nemško poročilo z zahodnega bojišča.

Iz velikega vojnega stana se z dne 28. decembra poroča:

Pri Nieuportu je napravil sovražnik opetovano napadalne poskuse, toda brez uspeha. Podpirali so ga pri tem topovi iz vojnih ladij, ki pa nemškim četam niso napravili pri tem prav nobene škode, pač pa so usmrtili in ranili nekaj prebivalcev mesta Ostende. Tudi se je izjalovil sovražni napad na dvorec St. Georges, kojega je označil sovražnik v svojih uradnih poročilih kot da se nahaja v njegovih rokah.

Južno od Iperna so zavzele nemške čete sovražnikov strelski jarek, pri čemur je prišlo nekaj sovražnikovih vojakov v nemško ujetništvo.

Opetovani močnejši napadi sovražnika v kraju severno-zahodno od mesta Arras so bili odbiti.

Južno-izhodno od Verduna je sovražnik ponovil svoje napade, toda zopet brezuspešno. Istotako so bili brezuspešni njegovi včerašnji napadi, da bi si priboril višine nazaj zahodno od Sennheima.

Na morju.

O pomorski bitki v Otrantskem kanalu, kjer se je tako junaško odlikoval naš podmorski čoln „U XII“, tudi rimski mornariški krogi ne vedo ničesar podrobnjšega. Iz nekega pisma v „Corrieru“ iz Bara pa je posneti, da so bili tam že več dni v skrbeh za dve veliki ladji, ki sta bili že pred približno dvema tednoma z moko in drugimi živili na poti. Že zdavnaj bi bili morali ti dve ladji v spremstvu dveh francoskih vojnih ladij dospeti v Bar. Pred par dnevi zvečer pa sta pripluli namesto onih ladij dve majhni francoski križarki v Bar in moštvo je pripovedovalo, da je prišlo v Otrantskem kanalu do vroče bitke in da je bila neka velika ladja močno poškodovana. Konec pisma poroča pisec, da Avstrijci zelo pazno stražijo Kotor in obal, dočim so Angleži in Francozi sila brezskrbni in površni.

Veseli dogodek v italijanski kraljevi družini. Iz Rima se poroča, da je italijanska kraljica dne 25. decembra srečno porodila hčerko. Mati in otrok sta čvrsta. Princezinja je dobila ime Marija. Kralj bo povodom rojstva princezije pomilostil politične zločince in manj težke navadne hudočelce.

Na Najvišje dovolilo Njegovega ces. in kralj. apostolskega Veličanstva

Izvanredna c. kr. državna loterija

za vojnooskrbovalne namene.

Ta loterija v denariju vsebuje 21.146 dobitkov
v gotovini v skupnem znesku 625.900 kron.

Glavni dobitek znaša:

200.000 kron.

Žrebanje je javno in se vrši na Dunaju dne

28. jan. 1915.

Cena srečke 4 krone.

Dobe se srečke v oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju, III., Verdere Zollamtsstrasse 5, v loterijskih kolekturah, v tobačnih trafikah, v davčnic, pošto-brzojavnih in železniških uradih, menjalnicah itd. Načrti za kupce srečk brezplačno. — Srečke se depošiljajo poštne prosto.

C. kr. generalno ravnateljstvo za državne loterije
(oddelek za dobrodelne loterije).